

jelenségei szintén érdeklik. A világot kézzelfogható egységnek fogja fel, mindent megszemélyesít, de csak a jelenben él, múltnak és jövőnek nincs reális értéke számára. Csupán később, az ifjúkor fejlettebb fokán ismeri fel a lelki életet és megnyilvánulásait, ekkor válik fogékonnyá a múlt és jövő iránt. Így jut el a szellemtudományokhoz. Ehhez a fejlődési fokozathoz kell a tanítandó anyagot alkalmazni, de ezen belül a tanítás lényegének magából a tárgyból kell kiindulnia. Mivel a megismerés mindig a konkrétból indul az absztrakt felé, fontos a tanítás szemléletessége.

Részletes didaktikát Liebert könyvének második részében sem ad, mert nem érzi magát hivatva arra, hogy az egyes tárgyak tanítási anyagát részletezze. Csak irányelveket közöl, a tanítás filozófiai alapját fejtí ki, amelyre alkalmazni kell a tanítandó anyagot. Ezért mindig általánosságban elmélkedik, iskolatípus, osztály megjelölése nélkül. A munkaiskolát a múlt kísérletének tekinti, új iskolatípust nem rajzol ugyan, de ennek helyes alapját a kissé módosított herbarti pedagógiában jelöli meg. Az egyes tárgyakról sem ír külön-külön, csak a főbb típusokkal foglalkozik.

Liebert könyve tehát a 30-as éveknek azon pedagógiai munkáihoz tartozik, amelyek — ha módosításokkal is — a régi tanítási rendszerben látják a helyes pedagógiai irányt, melyhez a gyermekből kiinduló pedagógiai irány (Pädagogik vom Kinde aus) kísérletei után vissza kell térni.

Mándy Marianna.

Ernst Otto: Allgemeine Unterrichtslehre. Berlin—Leipzig. Walter de Gruyter & Co. 320 lap.

Otto könyvének tartalommutatója világosan felépített, rendszeres didaktikát ígér. Az egyes részek kidolgozásában azonban gondolatmenete kevéssé áttekinthető, aminek valószínűleg a felhasznált irodalom hatalmas terjedelme az oka. A rengeteg anyagot nem sikerült egységbe olvasztania, fejtegetései sok helyütt egy-egy részletkérdésre irányuló vitába vagy a felhasznált források egyszerű tartalmi ismertetésébe mennek át.

A munka négy részre oszlik. Az első a fejlődést, a művelést és a művelés lehetőségét tárgyalja, a második a művelődésügy szervezetét, a harmadiknak címe metodika, a negyediké didaktika.

A szervezet, illetőleg az ember fejlődési folyamatának biológiai és szellemtudományi vizsgálata után úgy határozza meg a művelést, mint a teljesítőképes jó és vallásos embernek a közösségben élő személyiséggé való céltudatos és tervszerű alakítását, amely ezen alakítás sajátos törvényszerűsége folytán az önkifejtéssel kapcsolatos. „A művelődésügy szervezete” címmel az iskola-fajokat ismerteti és azokat az intézményeket, melyek az ifjúság pályaválasztását irányítják. Az iskolákat két csoportra osztja, elméletiekre és gyakorlatiakra, mindkettőnek közös szellemi alapja az erkölcsiség, munkájának jellemzője a nevelő oktatás. A továbbiakban szigorúan különbséget tesz metodika és didaktika közt. Az első az egyes tudományok művelésében használt módszerből ered, tehát inkább tárgyra van irányítva és azt vizsgálja, hogy a kultúrjavakat mely saját-

ságaik teszik művelődési tartalmakká és tanításuknak milyen nevelő hatása van. A didaktika a növendékre van irányítva, és a művelődési tartalmak felhasználásának mikéntjét tárgyalja, legfontosabb része a tanulás pszichológiája.

Mindezekről nem egységes áttekintést kapunk a könyvből, amely inkább a szakbavágó irodalom hiánytalan felsorolása és megbeszélése által válik a didaktika jelenlegi irányainak és fejlődési fokának tájékoztatójává.

Fábián Anna.

Új magyar könyvek és füzetek.

Kornis Gyula: Az egyetemi oktatás főbb kérdései. (Különlenyomat a Magyar Felsőoktatás című műből.) Bp. 1937. Királyi Magyar Egyetemi Nyomda. (N. 8-r., 24 l.)

Dr. Kornis Gyula: Az elesatolt területek magyar egyetemi ifjúsága. (Különlenyomat a Budapesti Szemle 1937. évi júliusi füzetéből.) Bp. 1937. A Franklin-Társulat nyomdája. (N. 8-r., 24 l.)

Pintér Jenő: A budapesti tankerület évkönyve az 1937—1938. iskolai évre. Bp. 1937. Sárkány-Nyomda Rt. (N. 8-r., 176 l.)

Dr. Várkonyi Hildebrand: Bevezetés a neveléslélektanba. (Pedagógiai Szakkönyvek. Szerkeszti: *Dr. Dékány István*. 2/b. kötet.) Bp. 1937. Kiadja az Orsz. Középiskolai Tanáregyesület. Dunántúl Pécsi Egyetemi Könyvkiadó és Nyomda Rt. (N. 8-r., 144 l.) Ára 6 pengő.

Cser János: Újabb magyar értelmességvizsgálatok. (Különlenyomat a M. Paedagogia 1937-i 7—8. számából.) Kir. M. Egyet Ny. (N. 8-r., 16 l.)

Faragó László: A modern fizikai világkép és az ember. (Filozófiai Ertekezések. Kiadja a Magyar Filozófiai Társaság. 8. sz.) Bp. 1937. Királyi Magyar Egyetemi Nyomda. (N. 8-r., 44 l.)

Dr. Gulyás József: Jegyzetek. (Különlenyomatok.) Sárospatak, 1937.

Dr. Gulyás József: Tarlózás. (Különlenyomatok.) Sárospatak, 1937.

Vitéz Komárnoky Gyula: Rajzkönyv középfokú és szakiskolák részére. Bp. 1937. Dunántúl Pécsi Egyetemi Könyvkiadó és Nyomda Rt. A szerző kiadása. (N. 8-r., 192 l.) Ára 7 pengő.

Dr. Olasz Péter S. J.: A diákszerelm és jelentősége. (Különlenyomat a Pedagógiai Szeminárium 1935/36. évi 9. számából.) (N. 8-r., 8 l.)

Szondy György: Bezerédj Amália. (A Debreceni Tisza István Tudományos Társaság I. Osztályának Kiadványai. VII. kötet, 6. füzet.) Debrecen, 1937. Városi Nyomda. Főbizományos a Studium Könyvkiadó Rt. (N. 8-r., 20 l.) Ára 1 pengő 50 fillér.

Dr. Zoltai Lajos: Levéltári kutatások. I. Báró Eötvös József családjának debreceni származása. II. A debreceni református leánynevelő-intézet felállítása száz évvel ezelőtt. (Különlenyomat az 1938. évi Debreceni Képes Kalendáriumból.) Városi Nyomda, Debrecen. (N. 8-r., 16 l.)